

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA**

Codi: 34468
Nom: Farmacologia clínica
Cicle: Grau
Crèdits ECTS: 4,5
Curs acadèmic: 2025-26

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Període
1204 - Grau en Medicina	Facultat de Medicina i Odontologia	5	Primer quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
1204 - Grau en Medicina	Procedimientos diagnósticos y terapéuticos	OBLIGATÒRIA

COORDINACIÓ

ESPLUGUES MOTA JUAN VICENTE

RESUM

L'assignatura de Farmacologia Clínica se centra en l'aplicació pràctica dels fàrmacs per seleccionar i ajustar tractaments de manera individualitzada, considerant les característiques específiques de cada pacient i les aproximacions terapèutiques més modernes per a cada condició mèdica. A més, promou l'ús racional dels medicaments, evitant l'ús innecessari o inadequat, cosa que contribueix a la sostenibilitat del sistema de salut i millora els resultats clínics. L'assignatura posa èmfasi en la justificació clínica de les indicacions, dosis i possibles efectes secundaris, amb l'objectiu de millorar l'eficàcia i seguretat dels fàrmacs. També inclou coneixements de farmacovigilància per detectar, avaluar i prevenir efectes adversos, garantint la seguretat dels fàrmacs al mercat. Finalment, es busca desenvolupar habilitats crítiques i analítiques en els estudiants, permetent-los resoldre problemes clínics complexos, prendre decisions terapèutiques basades en l'evidència i mantenir-se actualitzats amb els avenços en farmacologia. A més, fomenta el coneixement sobre la investigació i la innovació en terapèutica, preparant els estudiants per afrontar els desafiaments de la medicina moderna i millorar els resultats de salut dels seus pacients, contribuint a una pràctica mèdica més efectiva i segura.

a una pràctica mèdica més efectiva i segura.a.

CONEIXEMENTS PREVIS**RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ**

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENTATGE

-

Adquirir experiència clínica adequada en institucions hospitalàries, centres de salut o altres institucions sanitàries, sota supervisió, així com coneixements bàsics de gestió clínica centrada en el pacient i utilització adequada de proves, medicaments i altres recursos del sistema sanitari.

Capacitat de crítica i autocrítica.

Capacitat per comunicar-se amb col·lectius professionals d'altres àrees.

Capacitat per treballar en equip i per relacionar-se amb altres persones del mateix o distint àmbit professional.

Comprendre la importància de la prescripció i farmacovigilància.

Comprendre la importància i les limitacions del pensament científic en l'estudi, la prevenció i el maneig de les malalties.

Comprendre les característiques de l'hemorràgia quirúrgica i profilaxi tromboembòlica.

Conèixer, valorar críticament i saber utilitzar les fonts d'informació clínica i biomèdica per a obtenir, organitzar, interpretar i comunicar la informació científica i sanitària.

Conèixer els grups principals de fàrmacs, dosis, vies d'administració i farmacocinètica. Interaccions i efectes adversos.

Conèixer la farmacologia dels diferents aparells i sistemes.

Considerar l'ètica com a valor primordial en la pràctica professional.

Establir el diagnòstic, pronòstic i tractament, aplicant els principis basats en la millor informació possible i en condicions de seguretat clínica.

Establir una bona comunicació interpersonal que capacite per a dirigir-se amb eficiència i empatia als pacients, als familiars, mitjans de comunicació i altres professionals.

Indicar la terapèutica més adequada dels processos aguts i crònics més prevalents, així com de les malalts en fase terminal.

Mantenir i utilitzar els registres amb informació del pacient per a la seua posterior anàlisi, i preservar la confidencialitat de les dades.

Organitzar i planificar adequadament la càrrega de treball i el temps en les activitats professionals.

Reconeixement de la diversitat i multiculturalitat.

Redactar correctament receptes mèdiques, adaptades a la situació de cada pacient i els requeriments legals.

Saber utilitzar els diversos fàrmacs adequadament. Fàrmacs analgèsics, antineoplàsics, antimicrobians i antiinflamatoris.

Saber utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació en les activitats clíniques, terapèutiques, preventives i d'investigació.

Ser capaç de formular hipòtesis, recollir i valorar de forma crítica la informació per a la resolució de problemes, seguint el mètode científic.

Tener capacitat de treballar en un context internacional.

Tenir, en l'activitat professional, un punt de vista crític, creatiu, amb escepticisme constructiu i orientat a la investigació.

Valorar la relació risc/benefici dels procediments diagnòstics i terapèutics.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Docència teòrica (1)

1. Farmacologia clínica del sistema nerviós central I. Ansietat. Insomni. Depressió, mania, trastorn bipolar. Psicosi.
2. Farmacologia clínica del sistema nerviós central II. Epilèpsia. Parkinson. Depressió. Malalties neurodegeneratives.
3. Farmacologia clínica del dolor I. Farmacoteràpia del dolor i la inflamació: selecció de fàrmacs. Dolor reumàtic. Gota. Migranya. Dolor intens en situacions especials.
4. Farmacologia clínica del dolor II. Farmacoteràpia i selecció de fàrmacs. Cefalea, migranya. Dolor intens en situacions especials.
5. Farmacologia clínica dels trastorns de la coagulació I. Farmacoteràpia i selecció de fàrmacs en els processos tromboembòlics.
6. Farmacologia clínica dels trastorns de la coagulació II i de l'hematopoesi. Farmacoteràpia i selecció de fàrmacs en les alteracions de l'hemostàsia. Farmacoteràpia i selecció de fàrmacs en les alteracions de l'hematopoesi.
7. Farmacologia clínica de les hiperlipèmies. Farmacoteràpia i selecció de fàrmacs. Interaccions.
8. Farmacologia clínica de la hipertensió. Farmacoteràpia i selecció de fàrmacs. Ús dels antihipertensius en situacions especials.
9. Farmacologia clínica cardíaca I. Farmacoteràpia i selecció de fàrmacs. Angina. Infart.
10. Farmacologia clínica cardíaca II. Farmacoteràpia i selecció de fàrmacs. Arrítmies. Insuficiència cardíaca.

2. Docència teòrica (2)

11. Farmacologia clínica broncopulmonar. Farmacoteràpia i selecció de fàrmacs. Tos. Asma. Malalties obstructives.
12. Farmacologia clínica gastrointestinal I. Farmacoteràpia i selecció de fàrmacs. Úlcera i patologies relacionades amb la secreció àcida gàstrica.
13. Farmacologia clínica gastrointestinal II. Farmacoteràpia i selecció de fàrmacs. Vòmit. Diarrea. Restrenyiment. Malaltia inflamatòria intestinal. Farmacoteràpia hepàtica.
14. Farmacologia clínica dels trastorns endocrins més prevalents. Directrius farmacoterapèutiques i selecció de fàrmacs.
15. Farmacologia clínica antiinfecciosa I. Criteris de selecció dels antibacterians. Directrius farmacoterapèutiques.
16. Farmacologia clínica antiinfecciosa II. Criteris de selecció dels antifúngics, antivirals i antiparasitaris. Directrius farmacoterapèutiques.
17. Farmacologia clínica antineoplàstica. Criteris de selecció dels agents antineoplàstics. Directrius farmacoterapèutiques.

3. CASOS CLÍNICS

1. Pacient amb malaltia neurològica o psiquiàtrica.
2. Pacient amb procés inflamatori i/o dolor.
3. Pacient amb procés tromboembòlic.
4. Pacient amb malaltia cardiovascular.
5. Pacient amb malaltia endocrina/metabòlica.
6. Pacient que presenta un procés infecció.
7. Pacient amb un procés broncopulmonar.
8. Pacient que presenta un procés que afecta l'aparell digestiu o el fetge o les vies biliars.

4. PRÀCTIQUES D'INFORMÀTICA

1. Farmacocinètica clínica. Monitoratge dels nivells plasmàtics de fàrmacs. Procediments de monitoratge. Indicacions del monitoratge. Ajust i individualització de la dosi. Estudi de la bioequivalència.
2. Fonts d'informació de medicaments III. Elaboració d'un document escrit sobre temes farmacològics d'actualitat.
3. Fonts d'informació de medicaments IV. Presentació i discussió del document elaborat.
4. Farmacoepidemiologia. Estudis de cohorts. Estudis de casos i controls. Raó d'avantatges (odds ratio). Errors i biaixos. Revisió sistemàtica i metaanàlisi.
5. Farmacoeconomia. Conceptes generals. Definició d'objectius. Mesura d'efectes

farmacològics i dels costos. Tipus d'anàlisi farmacoeconòmics: cost-benefici, cost-efectivitat, cost-utilitat.
6. Prescripció. Bases i objectius de la prescripció. Promoció de medicaments (anàlisi de la informació disponible). Medicaments (Tipus. Possibles errors. Formes de prescripció). La recepta mèdica. Compliment terapèutic.

5. SEMINARIS

1. Fonts d'informació de medicaments I. Fonts impreses i electròniques.
Tipus de documents: primaris, secundaris i terciaris. Prospectes i fitxa tècnica
2. Fonts d'informació de medicaments II. Cerca i anàlisi crítica.
3. Assaig clínic. Definició i objectius. Tipus d'assajos segons la fase de desenvolupament. Tipus d'assajos segons el seu disseny. Aleatorització i emmascarament. Grandària mostral. Consideracions ètiques. Consentiment informat. Normes de bona pràctica clínica.
4. Farmacovigilància. Notificació espontània de sospites de reaccions adverses a medicaments. Maneig de les notificacions. Avaluació de la causalitat. Prevenció
5. Reaccions adverses a medicaments (RAM). Concepte. Tipus de RAM. Classificació de RAM. Factors de Risc. Diagnòstic. Alertes
6. Interaccions dels medicaments. Interaccions clínicament rellevants. Tipus d'interaccions. Freqüència i gravetat de les interaccions. Interaccions d'interès clínic més freqüents. Prevenció i detecció de les interaccions.
7. Farmacoteràpia en situacions especials: fisiològiques i patològiques.
8. Bases genètiques de la resposta individualitzada als medicaments.
Farmacogenètica. Farmacogenòmica.

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria	19,00
Seminari	24,00
Aula informàtica	13,00
Total hores	56,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	20,00
Estudi i treball autònom	36,50
Preparació de classes	0,00
Preparació d'activitats d'avaluació	0,00
Resolució de casos pràctics	0,00

METODOLOGIA DOCENT

A) Classes teòriques: es destinen a la presentació dels conceptes i procediments associats a l'estudi de l'assignatura, per mitjà del mètode expositiu.

B) Classes pràctiques: es destinen a exercicis individuals o en grup, exposicions de treballs o casos, realitzats individualment o en grup i monitoritzats pel professor.

C) Examen: es destina a l'avaluació de l'aprenentatge.

S'incorporarà la perspectiva de gènere, el respecte a la diversitat i els objectius de desenvolupament sostenible (ODS) a la docència, sempre que siga possible.

AVALUACIÓ

La nota procedeix de la suma de les qualificacions obtingudes en avaluar la teoria i la part pràctica, que representen cadascuna el 50% de la nota final i deuen necessàriament ser aprovades de manera independent:

a) **Teoria:** Es realitzarà una avaluació continuada al llarg del curs mitjançant diversos exàmens tipus test o una prova final del mateix tipus. L'examen tipus test consistirà en preguntes de resposta múltiple (cada pregunta tindrà 5 respostes possibles amb només una vàlida, valorant-se amb 1 punt la resposta correcta, mentre que l'equivocada restarà 0,20 de la qualificació final de l'examen).

b) **Pràctica:** L'assistència a les sessions pràctiques és obligatòria. La valoració d'aquest apartat es realitzarà mitjançant l'avaluació continuada de la participació en les diferents activitats i amb la realització d'una prova que avalue l'adquisició de les habilitats i capacitats adquirides, relacionades amb les competències generals. Aquesta prova pot incloure preguntes curtes, de resposta múltiple i problemes.

- L'assistència a les activitats pràctiques és obligatòria. Es considera que l'estudiant complix amb este requisit si ha assistit a un mínim del 80% d'estes activitats i ha justificat adequadament la impossibilitat d'assistir a les sessions restants per la concurrència d'una causa de força major. Serà imprescindible complir amb este requisit per a aprovar l'assignatura.

- Es recorda als estudiants la importància de realitzar les enquestes d'avaluació a tot el professorat de les assignatures del grau.

BIBLIOGRAFIA

BÁSICAS

- DiPiro JT. (2023). Pharmacotherapy. A pathophysiologic approach. 12th ed. McGraw-Hill Medical.
- Florez J. (2025). Farmacologia Humana, 7a ed., Elsevier-Masson
- Goodman and Gilman (2019). Las bases farmacológicas de la terapéutica. 14ª ed. McGraw-Hill..
- Katzung, B.G. (2023). Basic & clinical pharmacology 16a ed. McGraw-Hill Education.
- Rang y Dale (2012). Farmacología. 7a ed. Elsevier.
- Velázquez. (2025). Farmacología básica y clínica 20ª ed. Madrid. Editorial Médica Panamericana.

RECURSOS e-Salut

- ClinicalKey Student Medicina, Odontologia y Enfermería [<https://uv.es.libguides.com/RecursosSalut>]
- Acces Medicina [https://uv-es.libguides.com/Access_Medicina]
- Médica Panamericana [https://uv-es.libguides.com/Medica_Panamericana]